

Конфіденційна інформація

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням наглядової ради

Акціонерного товариства «Полтава-банк»

(протокол засідання Наглядової Ради
від 15 серпня 2024 року № 25)

Голова наглядової ради

Акціонерного товариства «Полтава-
банк»

_____ Олександр НЕКРАСОВ
15 серпня 2024 року

**Політика
управління екологічними та соціальними ризиками
АТ «Полтава-банк»**

Полтава 2024

1. Загальні положення

1.1. Політика управління екологічними та соціальними ризиками (далі – Політика) АТ «Полтава-банк» (далі – Банк), є основним елементом Системи екологічного та соціального менеджменту (далі – СЕСМ), яку Банк прийняв, затвердив наглядовою радою та опублікував.

1.2. Політика розроблена відповідно до вимог Екологічного та соціального стандарту 9 Світового банку та вимог міжнародних фінансових організацій (далі – МФО) до інвестицій фінансових посередників, а також з урахуванням Належної міжнародної галузевої практики з управління екологічними та соціальними ризиками для фінансових посередників та Рекомендацій з охорони навколишнього середовища, здоров'я та безпеки (EHSG) Групи Світового банку та законодавчих актів України:

- Закону України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III (зі змінами);
- Закону України «Про ратифікацію Паризької угоди» від 14.07.2016 № 1469-VIII;
- Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затверджене постановою Правління Національного банку України від 11.06.2018 № 64 (зі змінами);
- Положення про організацію системи внутрішнього контролю в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02.07.2019 №88;
- Статуту Банку.

1.3. Політика визначає зобов'язання Банку щодо усунення екологічних і соціальних ризиків та впливів, пов'язаних з фінансуванням мікро-, малих та середніх підприємств, а також великих підприємств (далі – підприємства-бенефіціари), та управління ними, а також забезпечення того, щоб діяльність бенефіціарів не завдавала шкоди людям та навколишньому середовищу протягом усього терміну фінансування підтримуваної діяльності.

1.4. Політика є зобов'язання Банку сприяти підвищенню стійкості та інклюзивному зростанню українського бізнес-сектору. Банк визнає свою роль у забезпеченні рівноправного та сталого доступу підприємств-бенефіціарів до доступних фінансових ресурсів, необхідних для подолання унікальних викликів, що стоять перед бізнесом в Україні.

1.5. Політика Банку визначає керівні принципи, на яких ґрунтується зобов'язання Банку щодо дотримання застосованих екологічних і соціальних стандартів та інших наскрізних екологічних і соціальних питань, як-от: захист прав людини, пом'якшення наслідків зміни клімату, адаптація та стійкість до них, сприяння гендерній рівності, врахування інтересів незахищених/вразливих груп населення або осіб, забезпечення безпечних та здорових умов праці, включно з належною культурою та практикою охорони праці, а також підтримання ефективної системи зовнішніх комунікацій, що охоплює питання взаємодії із зацікавленими сторонами, розкриття інформації та розгляду і врегулювання скарг.

1.6. Політика є одним із елементів екологічної та соціальної відповідальності Банку, забезпечує надійне та ефективне функціонування системи ризик-менеджменту в частині управління екологічними та соціальними ризиками в Банку, та є обов'язковою для дотримання всіма підприємствами-бенефіціарами, господарська діяльність яких вважається прийнятною для фінансування за підтримки Світового банку, KfW та/або, у відповідних випадках, інших МФО, а також підрозділами та керівниками/працівниками Банку.

1.7. Політика визначає стандарти, принципи та підходи щодо досягнення Банком цілей сталого розвитку, затверджених ООН, інтегруючи їх у власну бізнес-модель, а також визначає основні інструменти управління екологічними і соціальними ризиками проєктів,

що фінансуються Банком, загальні вимоги щодо звітування та розкриття інформації, а також взаємодію колегіальних органів та структурних підрозділів, в рамках процесу управління екологічним та соціальним ризиками.

1.8. Політика базується на стандартах та принципах діяльності з екологічної та соціальної сталості міжнародних та національних інституції, а саме:

1) Екологічних та соціальних стандартах Світового банку:

Стандарт 1. Екологічні та соціальні впливи та ризики (цей стандарт сприяє інтегрованому підходу до оцінки впливу та управління ризиками, забезпечуючи врахування екологічних, кліматичних, соціальних питань та прав людини в процесах прийняття рішень; цей стандарт визначає важливість зобов'язань ініціаторів щодо ефективної та сталої екологічної та соціальної діяльності, шляхом створення системи екологічного та соціального менеджменту, яка відповідає визначеним впливам і ризикам);

Стандарт 2. Трудові права (цей стандарт визначає що працівники є основним активом будь-якої операції. Раціональне управління людськими ресурсами та трудовими відносинами є ключовим фактором сталого ведення бізнесу, створення робочих місць та інклюзивного економічного зростання. Створення справедливих, безпечних і здорових умов праці на основі поваги до прав працівників, сприяє ефективності та продуктивності);

Стандарт 3. Ефективне використання ресурсів та запобігання забрудненню (цей стандарт визнає внесок ресурсоефективності в пом'якшенні тиску на навколишнє середовище та зміну клімату, водночас сприяючи підвищенню конкурентоспроможності за рахунок економії коштів завдяки підвищенню ефективності, комерціалізації інновацій та кращому управлінні ресурсами);

Стандарт 4. Здоров'я, безпека та захист (цей стандарт визначає необхідність гарантувати безпеку та здоров'я працівників, а також реагувати на швидкі зміни в економіці, демографії та моделях праці; визнає право працівників на чесні та прозорі умови праці, а також визнає відповідальність як працівників, так і роботодавців щодо забезпечення безпечного та здорового робочого середовища);

Стандарт 5. Вимушене переселення (цей стандарт визначає необхідність уникнення фактів вимушеного переселення та у разі неможливості його уникнення, вжиття всіх відповідних заходів щодо пом'якшення негативного впливу на правовласників, з метою покращення або принаймні відновлення їхніх соціально-економічних і культурних умов);

Стандарт 6. Біорізноманіття та екосистеми (цей стандарт визнає, що захист і збереження біорізноманіття та екосистем, а також підтримання екологічних функцій і процесів таких екосистем є фундаментальним для екологічної та соціальної стійкості);

Стандарт 7. Уразливі групи, корінні народи та гендерна рівність (цей стандарт визначає обов'язки ініціаторів, щодо здійснення оцінки, управління та моніторингу проекту, ризиків і можливостей, пов'язаних з корінними народами, а також особами чи групами, які є вразливими, маргіналізованими чи дискримінованими через їхні соціально-економічні характеристики);

Стандарт 8. Культурна спадщина (цей стандарт визнає, що захист і збереження культурної спадщини, яка є джерелом цінної історичної та наукової інформації, надбанням для економічного та соціального розвитку та невід'ємною частиною культурних прав, ідентичності та практики людей, є основоположним для економічної та соціальної сталості);

Стандарт 9. Фінансування через посередників (цей стандарт визначає принципи посередницького фінансування, основні його засади та вимоги);

Стандарт 10. Залучення зацікавлених сторін (цей стандарт визнає важливість залучення зацікавлених сторін, як засобу забезпечення прав на: доступ до інформації, участь громадськості в процесах прийняття рішень, та доступ до правосуддя).

2) Системі екологічного та соціального управління Фонду розвитку підприємництва (далі – ФРП), як агента Мінфіну та регіональних органів влади з виплати субсидій на відшкодування відсотків за кредитами мікро-, малих та середніх підприємств та корпоративними кредитами, в основному в рамках програми “Доступні кредити 5-7-9”.

1.9. У разі невідповідності будь-якої частини цієї Політики чинному законодавству України, у т. ч. у зв'язку із внесенням змін та доповнень до законодавчих та нормативно-правових актів України, прийняттям нових законодавчих та нормативно-правових актів України, підрозділи Банку керуються цією Політикою у частині, що не суперечить чинному законодавству.

1.10. Терміни, які вживаються в цій Політиці, використовуються у наступному значенні:

Біорізноманіття – різноманіття живих організмів, що виникає з усіх джерел, включаючи наземні, морські та інші водні екосистеми та екологічні комплекси, до складу яких вони входять, і включає різноманітність у межах видів, між видами та екосистемами.

Екологічний менеджмент – частина загальної системи управління ризиками, що включає організаційну структуру, діяльність із планування, обов'язки, відповідальність, досвід, методи, методики, процеси і ресурси для розробки, здійснення й аналізу екологічної політики.

Екологічний ризик – ймовірність виникнення збитків, додаткових втрат, або недоотримання доходів у наслідок забруднення довкілля, а також створення небезпеки для біорізноманіття.

Зацікавлені сторони – фізичні та юридичні особи, які мають інтерес до діяльності Банку, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність або на певні операції. Вони можуть бути, як внутрішні (наприклад, акціонери, керівники та/або працівники, тощо), так і зовнішні (кредитори, інвестори, постачальники, позичальники, представники органів державної та місцевої влади, тощо).

Краща міжнародна практика - застосування професійних навичок, добросовісності, обережності та далекоглядності, яке обґрунтовано очікується від вмілих і досвідчених професіоналів, які займаються однією й тією самою діяльністю в однакових, або схожих обставинах у глобальному чи регіональному вимірі. Внаслідок такого застосування у проєкті мають використовуватися найбільш належні підходи і стандарти з урахуванням конкретних обставин проєкту.

Культурна спадщина – сукупність успадкованих людством від попередніх поколінь об'єктів культурної спадщини, результат духовної і матеріальної діяльності.

ММСП – мікро-, малі та середні підприємства, в яких працює менше 250 осіб та які мають річний дохід до 50 млн. євро.

МФО – міжнародні фінансові організації.

Незахищені/вразливі групи або особи - це ті, хто з більшою ймовірністю може зазнати негативного впливу від реалізації проєкту та/або більш обмежені, ніж інші, у своїй здатності скористатися вигодами від реалізації проєкту. Такі особи/групи також з більшою ймовірністю будуть виключені/не зможуть брати повноцінну участь у загальному процесі консультацій і, як такі, можуть потребувати спеціальних заходів та/або допомоги для цього. При цьому будуть враховуватися міркування, пов'язані з віком, включно з особами похилого віку та неповнолітніми, а також обставини, за яких вони можуть бути розлучені зі своєю сім'єю, громадою або іншими особами, від яких вони залежать..

Оселища - просторова ділянка, що визначається характеристиками видового різноманіття або абіотичних елементів, або використовується конкретним видом або конкретною популяцією.

Ресурсоефективність - підвищення економічної ефективності виробництва, зниження виробничих ризиків для людей і зменшення навантаження на навколишнє середовище.

СЕСМ - Системи екологічного та соціального менеджменту АТ «Полтава-банк».

Соціальний ризик - ймовірність виникнення збитків, додаткових втрат, або недоотримання доходів унаслідок виникнення небезпеки для здоров'я та безпеки людей, негативного впливу на місцеві спільноти, культурну та археологічну спадщину.

Сталий розвиток – тривале економічне процвітання, менш залежне від використання обмежених ресурсів та експлуатації природного середовища, більш соціально інклюзивне та включає екологічний, соціальний, економічний та управлінський аспекти, які тісно взаємопов'язані.

ФРП – Фонд розвитку підприємництва.

Шкідлива дитяча праця - зайнятість дітей, яка є економічно експлуаторською, або може бути небезпечною для освіти дитини, або перешкоджати її навчанню, або бути шкідливою для здоров'я дитини, її фізичного, розумового, духовного, морального чи соціального розвитку.

Всі інші терміни, які вживаються в цій Політиці, застосовуються у значеннях, визначених законодавчими та нормативно-правовими актами України.

2. Мета, завдання та принципи управління екологічними та соціальними ризиками

2.1. Політика запроваджує екологічні та соціальні стандарти, які сприяють поліпшенню екологічних показників, мінімізації впливу на довкілля, здоров'я та безпеку соціуму.

2.2. Банк визнає, що екологічні, соціальні та управлінські фактори є одними із основоположних елементів системи корпоративного управління у досягненні результатів та цілей сталого розвитку, тому з урахуванням розміру, масштабу діяльності, бізнес-моделі та профілю ризику Банку, Політика зосереджується на наступних основних напрямках:

1) впровадження системи управління екологічними та соціальними ризиками інтегрованої в загальну систему управління ризиками Банку; врахування Банком відповідних факторів ризиковості при фінансуванні кредитних проєктів;

2) побудова довготривалих партнерських відносин з клієнтами, заснованих на популяризації та розвитку їхньої спроможності в сфері управління екологічними та соціальними питаннями, з метою забезпечення довгострокової сталості на регіональному чи галузевому рівнях;

3) екологічний менеджмент та соціальна відповідальність Банку.

2.3. Метою Політики є забезпечення гарантій, що фінансування суб'єктів господарювання не завдасть шкоди населенню і навколишньому середовищу.

2.4. Завданнями Політики є фінансування проєктів з позитивним екологічним ефектом в рамках співпраці з ФРП.

2.5. Керівними принципами, які визначають цю Політику є:

- забезпечення **відповідності** усіх фінансових операцій, які проводяться через Банк в рамках програми “Доступні кредити 5-7-9”, вимогам національного законодавства, міжнародних угод та конвенцій, стороною яких є Україна, вимогам Світового банку щодо управління екологічними та соціальними ризиками та, за необхідності, політикам і стандартам інших МФО, а також належній міжгалузевій практиці, доступній для діяльності в агропромисловому секторі;

- забезпечення **повного захисту і дотримання прав** людини всіма сторонами відповідно до українського законодавства. Банк гарантує, що ризики та порушення прав людини будуть попереджені, а також будуть вжиті негайні заходи для ефективного усунення будь-якого негативного впливу на права людини у діяльності, пов'язаній з фінансуванням підприємств;

- сприяння зусиллям **пом'якшення наслідків зміни клімату, адаптації та підвищення стійкості до них**, а також узгодження кредитної діяльності з цілями Паризької угоди через інклюзивне сільськогосподарське виробництво та відновлення, здійснення внеску у глобальну сільськогосподарську та продовольчу безпеку, захищаючи,

зберігаючи та відновлюючи біорізноманіття та раціонально використовуючи живі природні ресурси;

- відповідно до українського законодавства підтримання гендерної рівності та нульової толерантності **до гендерно зумовленого насильства й сексуальної експлуатації та насильства/сексуальних домагань**. Банк гарантує дотримання цих принципів на всіх етапах або у всіх аспектах своєї фінансової діяльності та забезпечення бенефіціарам рівного доступу до переваг, послуг та можливостей, що пропонуються в рамках діяльності з фінансування;

- забезпечення включення відповідних збалансованих заходів з пом'якшення наслідків у свої процедури фінансування, щоб несприятливий вплив не поширювався пропорційно на **вразливі або незахищені групи/осіб**, і щоб вони не були позбавлені можливості користуватися вигодами від розвитку підприємств-бенефіціарів;

- забезпечення суворого дотримання вимог національного законодавства щодо **рівноправного ставлення, рівних можливостей та недискримінації**, дитячої праці, примусової праці, організації працівників, а також конвенцій Міжнародної організації праці, ратифікованих Україною;

- забезпечення **безпечних та сприятливих умов праці**, включно з належною культурою та практикою техніки безпеки та охорони праці, відповідно до українського законодавства та згідно з міжнародними стандартами та практикою галузі;

- підтримання ефективного **механізму зовнішніх комунікацій та механізму розгляду та врегулювання скарг** у всій діяльності та програмах з фінансування. Механізм розгляду та врегулювання скарг буде розроблений як доступна, прозора, гендерно-інклюзивна та оперативна система, що дозволяє як стороннім зацікавленим сторонам, так і штатним працівникам висловлювати свої занепокоєння, скарги та очікувати на зворотній зв'язок. Банк забезпечить належне дотримання конфіденційності під час збору, аналізу та обробки/вирішення отриманих занепокоєнь, скарг та зворотного зв'язку.

3. Організаційна структура системи управління екологічними та соціальними ризиками

3.1. Суб'єктами процесу управління екологічними та соціальними ризиками є:

- 1) наглядова рада Банку;
- 2) правління Банку;
- 3) кредитний комітет Банку;
- 4) відділ внутрішнього аудиту;
- 5) начальник управління ризик-менеджменту та фахівець з аналізу екологічного та соціального ризиків управління ризик-менеджменту;
- 6) бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки (перша лінія захисту).

3.2. Функції, повноваження, відповідальність та порядок взаємодії суб'єктів процесу управління екологічними та соціальними ризиками:

Наглядова рада:

- 1) забезпечує функціонування та контроль за ефективністю процесу управління екологічними та соціальними ризиками;
- 2) забезпечення виділення належних фінансових та людських ресурсів для підтримання достатньої спроможності з екологічних і соціальних питань для ефективної реалізації СЕСМ Банку;
- 3) бере участь у розробленні та затверджує Політику управління екологічними та соціальними ризиками та порядок, форми, наповнення та періодичність надання звітів суб'єктам процесу управління екологічними та соціальними ризиками, та здійснює контроль за їх упровадженням, дотриманням та своєчасним оновленням (актуалізацією);

- 4) визначає ризик-апетит Банку щодо екологічних та соціальних ризиків, здійснює моніторинг за його дотриманням;
- 5) затверджує перелік лімітів (обмежень) екологічних та соціальних ризиків та процедуру ескалації порушень лімітів;
- 6) визначає характер, формат та обсяги інформації про екологічні та соціальні ризики, розглядає управлінську звітність про екологічні та соціальні ризики та, якщо профіль ризику Банку не відповідає затвердженому ризик-апетиту невідкладно приймає рішення щодо застосування адекватних заходів для пом'якшення ризику;
- 7) контролює стан виконання заходів щодо оперативного усунення недоліків у функціонуванні системи управління екологічними та соціальними ризиками, виконання рекомендацій і зауважень відділу внутрішнього аудиту, зовнішніх аудиторів, Національного банку та інших контролюючих органів.

Правління:

- 1) несе відповідальність за реалізацію СЕСМ Банку та зв'язок з ФРП;
- 2) забезпечує розроблення та затверджує порядки та процедури управління екологічними та соціальними ризиками, припущення, інструменти та моделі, що використовуються для вимірювання екологічних та соціальних ризиків та забезпечує їх своєчасне оновлення (актуалізацію);
- 3) забезпечує підготовку та надання наглядовій раді управлінської звітності про екологічні та соціальні ризики;
- 4) забезпечує підготовку та надання наглядовій раді пропозицій щодо необхідності внесення змін до Політики управління екологічними та соціальними ризиками;
- 5) забезпечує контроль за доведенням до відома відповідних структурних підрозділів і працівників Банку інформації про внесені зміни до Політики управління екологічними та соціальними ризиками, інших внутрішньобанківських документів з питань управління екологічними та соціальними ризиками;
- 6) розробляє заходи щодо оперативного усунення недоліків у функціонуванні процесу управління екологічними та соціальними ризиками, виконання рекомендацій та зауважень за результатами оцінки екологічних та соціальних ризиків, перевірок відділу внутрішнього аудиту, зовнішніх аудиторів і наглядових органів;
- 7) затверджує значення лімітів для контролю екологічних та соціальних ризиків згідно з визначеним наглядовою радою переліком лімітів (обмежень);
- 8) відповідно до повноважень приймає рішення про фінансування, враховуючи екологічні і соціальні ризики та проблеми, викладені при комплексній екологічній і соціальній оцінці, а також план коригувальних заходів, застосовний до запропонованої господарської діяльності.

Кредитний комітет:

- 1) відповідно до повноважень приймає рішення про фінансування, враховуючи екологічні і соціальні ризики та проблеми, викладені при комплексній екологічній і соціальній оцінці, а також план коригувальних заходів, застосовний до запропонованої господарської діяльності;
- 2) аналіз та визначення пріоритетів щодо розбудови потенціалу та потреб у ресурсах, визначених відповідальними з екологічних і соціальних питань Банку, та планування розподілу ресурсів на наступні періоди;
- 3) аналіз основних висновків проведеної Банком екологічної і соціальної оцінки перспективної господарської діяльності підприємств-бенефіціарів;
- 4) затвердження планів коригувальних заходів для підприємств-бенефіціарів;
- 5) забезпечення включення планів коригувальних заходів до договорів, укладених з підприємствами-бенефіціарами;
- 6) забезпечення інформування ФРП про будь-які значні екологічні і соціальні інциденти або аварії у визначені строки;
- 7) підготовка та подання до ФРП детальної Форми розслідування екологічних і соціальних інцидентів у визначені строки.

Фахівець з аналізу екологічного та соціального ризиків управління ризик-менеджменту:

- 1) забезпечує поточне впровадження СЕСМ;
- 2) підготовка звітів про реалізацію СЕСМ Банку для подання ФРП;
- 3) забезпечує своєчасне виявлення, оцінку, моніторинг, контроль, звітування щодо екологічних та соціальних ризиків;
- 4) забезпечує підготовку форми комплексної екологічної та соціальної оцінки діяльності позичальників за кредитними проектами в рамках загального висновку щодо можливості здійснення кредитної операції;
- 5) підготовка пропозицій щодо заходів та дій для усунення невідповідностей у практиці ведення господарської діяльності потенційних підприємств в рамках Планів коригувальних заходів;
- 6) надання підтримки підприємствам-бенефіціарам у впровадженні та/або співпраця з ними для забезпечення виконання коригувальних заходів відповідно до Планів;
- 7) моніторинг виконання Планів коригувальних заходів підприємствами-бенефіціарами;
- 8) розробляє, бере участь у розробленні внутрішньобанківських документів з питань управління екологічними та соціальними ризиками.

Начальник управління ризик-менеджменту:

- 1) здійснює моніторинг впровадження СЕСМ та визначення можливостей для вдосконалення;
- 2) надає управлінську звітність щодо оцінки екологічних та соціальних ризиків наглядовій раді не рідше одного разу на квартал, правлінню та кредитному комітету – не рідше одного разу на місяць, а в разі виявлення ситуацій, що потребують невідкладного інформування наглядовій раді, – не пізніше наступного робочого дня;
- 3) інформує не пізніше наступного робочого дня наглядову раду, правління та кредитний комітет про значне підвищення екологічних та соціальних ризиків та порушення лімітів. Інформація про причини порушення та пропозиції щодо заходів усунення порушення надається в строки та порядку, визначеному процедурою ескалації порушень лімітів ризиків з метою прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень;
- 4) забезпечує координацію роботи з питань управління екологічними та соціальними ризиками між структурними підрозділами Банку;
- 5) розробляє, бере участь у розробленні внутрішньобанківських документів з питань управління екологічними та соціальними ризиками.

Бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки:

- 1) первинний контакт з клієнтом з метою отримання інформації щодо проекту фінансування та пакету документів для оцінки екологічних та соціальних ризиків;
- 2) перевірка видів господарської діяльності клієнта відповідно до Переліку винятків;
- 3) надання пакетів документів управлінню ризик-менеджменту для оцінки екологічних та соціальних ризиків проектів фінансування;
- 4) проведення експертизи кредитних заявок та представлення їх на засіданнях колегіальних органів Банку;
- 5) контроль за дотриманням умов кредитування щодо екологічних та соціальних ризиків.

Юридичний відділ:

- 1) внесення пропозицій до кредитних угод, договорів про надання гарантій, договорів застави (за необхідності).

Відділ внутрішнього аудиту:

- 1) здійснює перевірку та оцінку ефективності функціонування системи управління екологічними та соціальними ризиками.

4. Процес управління екологічними та соціальними ризиками проектів, що фінансуються Банком

Процес управління екологічними та соціальними ризиками проєктів, що фінансуються Банком включає наступні складові:

4.1. Перевірка всіх запланованих видів господарської діяльності **на відповідність Переліку винятків**. Перелік винятків наведений у Додатку 1 до цієї Політики.

Окрім зазначених у Переліку видів економічної діяльності, фінансування яких Банком не здійснюється, з екологічних і соціальних міркувань Банк не фінансує:

- виробництво або діяльність, яка може призвести до обмеження землекористування та примусового переселення;
- виробництво або діяльність, яка має високі та суттєві ризики впливу на оселища та біорізноманіття, яке вони підтримують, матеріальні та нематеріальні форми культурної та археологічної спадщини;
- виробництво або діяльність яка має високі та суттєві ризики впливу на навколишнє середовище, здоров'я та безпеку громадян, трудові ресурси та умови праці (включно з ризиками або впливом на техніку безпеки та охорону праці працівників, ризиками дитячої або примусової праці);
- виробництво або діяльність з ризиком негативного впливу на корінні народи/меншини.

Перелік винятків для фінансування може переглядатися в рамках актуалізації цієї Політики.

4.2. Проведення класифікації та оцінки екологічних і соціальних ризиків господарської діяльності і всіх підприємств-бенефіціарів з урахуванням типу, місця розташування, чутливості та масштабу господарської діяльності підприємств. Екологічна і соціальна оцінка буде враховувати характер і масштаб потенційних екологічних і соціальних ризиків і впливів, а також спроможність і готовність відповідних підприємств управляти цими ризиками відповідно до застосовних екологічних і соціальних вимог, викладених у СЕСМ Банку.

4.3. Забезпечення ідентифікації та оцінки екологічних і соціальних ризиків для запропонованої господарської діяльності бенефіціарів, а також підготовка необхідної екологічної і соціальної документації для розгляду в рамках процесів комплексної екологічної і соціальної оцінки Банку.

4.4. Забезпечення проведення комплексної екологічної і соціальної оцінки запропонованої господарської діяльності бенефіціарів перед ухваленням Банком рішення про фінансування.

4.5. У разі виявлення невідповідностей після проведення комплексної екологічної і соціальної оцінки та виконання вимог до СЕСМ Банку, забезпечення розробки **планів коригувальних заходів (ПКЗ)** для запропонованої господарської діяльності бенефіціарів з метою досягнення відповідності вимогам СЕСМ Банку. Банку вимагатиме від кожної бенефіціара забезпечити реалізацію ПКЗ протягом усього терміну фінансування та заохочуватиме до цього.

4.6. Забезпечення інформування правління/кредитний комітет (відповідно до повноважень щодо прийняття рішення про фінансування) про міркування щодо екологічних і соціальних ризиків, а також про ключові результати комплексної екологічної і соціальної оцінки (включно з ПКЗ), пов'язані із запропонованою господарською діяльністю підприємств, через відповідні механізми та/або заходи **перед ухваленням рішення щодо фінансування**.

4.7. Забезпечення інтеграції екологічних і соціальних зобов'язань, що визначають зобов'язання підприємств-бенефіціарів на основі результатів комплексної екологічної і

соціальної оцінки та **ПКЗ, до угод фінансування**, що укладаються між Банком та відповідними підприємствами-бенефіціарами.

4.8. Забезпечення впровадження процедур планового та позапланового **екологічного і соціального нагляду, моніторингу та звітності** протягом усього періоду фінансування підприємств-бенефіціарів, виявлення та управління будь-якими невідповідностями з боку Банку та відповідальних підприємств, а також управління будь-якими значними змінами відповідно до процедур СЕСМ.

4.9. Забезпечення за допомогою систематичних **процедур розбудови потенціалу** та навчання, постійної підтримки належного потенціалу та компетентності з екологічних і соціальних питань (за допомогою власного та/або зовнішнього кваліфікованого персоналу) для ефективного впровадження цієї Політики та СЕСМ Банку, а також на підприємствах-бенефіціарах впродовж терміну фінансування відповідної господарської діяльності.

4.10. Створення **механізму зовнішніх комунікацій (МЗК)** у Банку та забезпечення того, щоб Банк здійснював та вимагав від підприємств-бенефіціарів залучення зацікавлених сторін, розкриття інформації та розгляд і врегулювання скарг у відповідності до принципів екологічного і соціального управління Банку.

4.11. Регулярне **звітування про результати екологічної і соціальної діяльності** підприємств -бенефіціарів, які отримують фінансування через Банк, правління та наглядовій раді.

5. Екологічний менеджмент та соціальна відповідальність Банку

Екологічний менеджмент та соціальна відповідальність Банку передбачає впровадження механізму управління та моніторингу екологічних та соціальних показників діяльності Банку.

Цей механізм розробляється на основі кращого світового досвіду та стандартів у цій сфері, регулює щоденну діяльність всіх підрозділів Банку та включає такі напрямки:

- управління та моніторинг екологічних показників діяльності Банку;
- управління та моніторинг соціальних показників діяльності Банку.

5.1. Управління та моніторинг екологічних показників діяльності Банку включає:

- облік енергоспоживання, впровадження прогресивних технологій енергоспоживання та освітлення;
- відповідальне споживання ресурсів, пріоритет у використанні ресурсів, які виготовлені з екологічної або переробленої сировини;
- мінімізація шкідливого впливу на довкілля, які можуть бути спричинені відходами, що утворюються в процесі діяльності Банку;
- мінімізація шкідливого впливу на довкілля при використанні транспорту для забезпечення виконання службових потреб.

Банк визначає пріоритетом запровадження ефективного енергоживлення, прогресивних технологій освітлення та скорочення споживання енергоресурсів, які використовуються для освітлення, кондиціонування та обігріву приміщень.

Банк визначає пріоритетним скорочення використання паперу та здійснює поступове зменшення його використання в своїй діяльності.

Банк у своїй діяльності відповідально ставиться до питання поводження з відходами, що утворюються у процесі його діяльності. Банком запроваджується збір, сортування та передача на подальшу утилізацію деяких видів відходів.

Екологічні збитки від експлуатації автотранспортних засобів зумовлені токсичними викидами. Автотранспорт істотно впливає на збільшення концентрації в атмосфері вуглекислого газу і, тим самим, на процес глобального потепління клімату у світі.

Тому, Банк визначає пріоритетним використання нового транспорту, слідкує за ефективною експлуатацією автомобілів та їх належним технічним станом, а саме:

- використання нових типів силового устаткування автомобілів з мінімальним викидом шкідливих речовин;

- вдосконалення конструкції і робочих процесів бензинових двигунів спрямоване на підвищення стійкості займання і швидкості згоряння збіднених пально-повітряних сумішей, які забезпечують низьку токсичність відпрацьованих газів. Автомобіль стає екологічно набагато «чистішим» у разі застосування електронних систем управління, які оптимізують роботу двигунів, гальмівних систем тощо.

- застосування пристроїв очищення або нейтралізації відпрацьованих газів. Для автомобілів із бензиновими двигунами дуже ефективними є каталітичні нейтралізатори потрібної дії. Для автомобілів із дизелями застосовують фільтри, які очищають відпрацьовані гази від сажі;

- використання альтернативного або зміна характеристик традиційного пального.

Банком на постійній основі здійснюється контроль за експлуатацією службових автомобілів та проводиться діагностика на офіційних станціях технічного обслуговування.

5.2 Управління та моніторинг соціальних показників діяльності Банку.

Кадрова політика Банку базується на принципі рівних можливостей та взаємоповазі між усіма керівниками/працівниками незалежно від посад та підрозділів. Кожен працівник має право на повагу та гідне ставлення до своєї роботи та особистості з боку всіх працівників та керівників Банку.

Банк забезпечує справедливий, прозорий та професійний процес підбору персоналу, забезпечує навчання, розвиток та можливості зростання, сприяє рівним можливостям та підтримує різноманітність, не терпить мобінг, турбується про здоров'я та безпеку співробітників, підтримує право співробітників на свободу об'єднання, свободу вираження поглядів та право на колективні переговори, справедливо винагороджує результати та досягнення.

Кожен керівник/працівник Банку має право висловлювати свою занепокоєність результатами спільної справи і повідомити про неналежну поведінку керівників/працівників Банку, про будь-які ймовірні або фактичні порушення Кодексу поведінки (етики) АТ «Полтава-банк», скориставшись механізмом конфіденційного повідомлення про неприйнятну поведінку/порушення в діяльності. Банк гарантує конфіденційний, неупереджений та всебічний розгляд всіх звернень.

6. Механізм зовнішніх комунікацій. Аналіз звернень/скарг клієнтів

6.1. В Банку запроваджені дієві механізми здійснення зовнішніх комунікацій та розгляду і врегулювання скарг (далі – Механізми), які можуть бути використані й щодо розгляду звернень (в т. ч. скарг), отриманих в процесі здійснення програм з фінансування Підприємств. Запроваджені в Банку Механізми є доступними, прозорими, гендерно-інклюзивними та дозволяють як стороннім зацікавленим сторонам, так і всім штатним та підрядним працівникам висловлювати свої занепокоєння, скарги та очікувати на зворотний зв'язок.

6.2. Механізми забезпечують процес подання скарг/звернень, процес отримання та реєстрації скарг/звернень, їх аналіз, реагування та врегулювання отриманих скарг та занепокоєнь зацікавлених сторін, а також забезпечують контроль відповідності даного процесу внутрішнім документам Банку та вимогам законодавства. Механізми дозволяють адресувати Банку питання, пов'язані з екологічними та соціальними проблемами, що має велике значення для оцінки та пом'якшення екологічних та соціальних ризиків, пов'язаних з діяльністю проектів, що кредитуються Банком.

6.3. Інформація щодо звернень належним чином систематизується, категоризується та оброблюється із залученням відповідних підрозділів Банку (у зоні відповідальності яких

знаходиться питання). Всі підрозділи Банку у межах своєї компетенції сприяють швидкому наданню відповіді на звернення.

6.4. Банк забезпечує належне дотримання конфіденційності під час збору, аналізу та обробки/вирішення отриманих занепокоєнь, скарг та забезпечує надання зворотного зв'язку відповідно до вимог законодавства України, в т. ч. з дотриманням вимог Закону України "Про захист персональних даних", Закону України "Про звернення громадян" та Закону України "Про доступ до публічної інформації", тощо.

6.5. Також в Банку реалізовано механізм забезпечення конфіденційності повідомлень (Whistleblowing policy mechanism). Банк гарантує конфіденційність, неупереджений розгляд та захист працівників Банку, які надають інформацію про порушення в діяльності Банку. Подання інформації може здійснюватися як у персоналізованій, так і у знеособленій формі із використанням різних каналів отримання повідомлень (через спеціальну форму на зовнішньому веб-сайті Банку, на внутрішньому сайті, листом або будь-яким іншим способом, зручним для заявника). Будь-яке покарання працівника, який добросовісно повідомив про порушення, категорично заборонено.

6.6. Банк зобов'язується забезпечити адаптацію Механізмів для розгляду звернень (в т. ч. скарг), отриманих в процесі здійснення програм з фінансування Підприємств. На офіційному веб-сайті Банку створено канал комунікації для громадськості та зацікавлених сторін (включно з підприємствами-бенефіціарами) щодо екологічних та соціальних питань: Ecology@poltavabank.com. Скаржники можуть скористаються своїм правом на оскарження й всі отримані скарги будуть розглянуті, проаналізовані, забезпечені зворотнім зв'язком.

7. Загальні вимоги до звітності щодо екологічних та соціальних ризиків

7.1. Начальник управління ризик-менеджменту та управління ризик-менеджменту Банку забезпечують складання і подання звітності щодо оцінки екологічних та соціальних ризиків на розгляд наглядової ради та правління Банку.

7.2. Банк здійснює моніторинг підприємства-бенефіціара та звітує ФРП про реалізацію СЕСМ Банку протягом усього терміну дії фінансової угоди.

Управлінська звітність щодо екологічних та соціальних ризиків включає інформацію про:

- результати екологічної і соціальної діяльності;
- звітність щодо невідповідностей щодо екологічних і соціальних питань та вжитих заходів;
- результати впровадження Планів коригувальних заходів;
- результати впровадження механізму розгляду та врегулювання скарг;
- інциденти та нещасні випадки та їх розслідування.

7.3. Начальник управління ризик-менеджменту та управління ризик-менеджменту Банку несуть відповідальність за повноту, достовірність та своєчасність подання такої звітності.

8. Заключні положення

8.1. Ця Політика затверджується наглядовою радою Банку і набирає чинності з дати її затвердження. Вона буде оприлюднена на веб-сайті Банку ([https:// poltavabank.com/](https://poltavabank.com/)) для співробітників Банку, ФРП, ММСП та великих підприємств, які отримують фінансування від ФРП через Банк, та інших зовнішніх зацікавлених сторін, пов'язаних з діяльністю Банку з фінансування підприємств та/або зацікавлених в її здійсненні.

8.2. Політика переглядається щорічно та оновлюється за необхідності для приведення її у відповідність до суттєвих змін у національному законодавстві, застосованих міжнародних стандартах у екологічній і соціальній сфері, профілю ризику Банку, нових екологічних і соціальних цілей та зобов'язань на національному та міжнародному рівнях, а також умов,

що склалися в країні та конкретному регіоні. Будь-які зміни до Політики затверджуються наглядовою радою Банку.

8.3. Усі працівники Банку, які приймають участь в процесі управління екологічними та соціальними ризиками, повинні бути ознайомлені з даною Політикою та нести відповідальність за виконання її вимог.

Голова правління

Віталій ПЕРЕВЕРЗЕВ

За участі:

Начальник управління ризик-менеджменту

Марина ВІРЧЕНКО

Начальник відділу комплаєнс

Олена ХУДОЛІЙ

**Перелік винятків –
види господарської діяльності підприємств-бенефіціарів, які не можуть бути
профінансовані Банком.**

- 1) Діяльність, заборонена національним законодавством України або міжнародно-правовими актами, ратифікованими Україною;
- 2) Виробництво або торгівля будь-якими продуктами чи види діяльності, що вважаються незаконними відповідно до законів чи правил приймаючої країни або міжнародних конвенцій та угод, або такими, що підлягають міжнародній забороні чи поетапній ліквідації, наприклад, фармацевтичні препарати, пестициди, гербіциди та інші токсичні речовини (відповідно до Роттердамської конвенції, Стокгольмської конвенції та документу Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) "Фармацевтичні препарати: Обмеження у використанні та доступності"), озоноруйнівні речовини (згідно з Монреальським протоколом), ПХБ, дикі тварини та продукти, що охороняються відповідно до CITES, заборонена транскордонна торгівля відходами (згідно з Базельською конвенцією);
- 3) Виробництво або торгівля зброєю та боєприпасами, включно зі сумнівною зброєю або її критичними компонентами (ядерна зброя та радіоактивні боєприпаси, біологічна та хімічна зброя масового знищення, касетні бомби, протипіхотні міни, збагачений уран);
- 4) Виробництво або торгівля алкогольними напоями (крім пива та вина);
- 5) Виробництво або торгівля тютюном;
- 6) Азартні ігри, казино та прирівняні до них підприємства;
- 7) Виробництво або торгівля радіоактивними матеріалами. Це не стосується придбання медичного обладнання, обладнання для контролю якості та будь-якого обладнання, де радіоактивне джерело вважається мінімальним та/або адекватно захищеним;
- 8) Виробництво або торгівля незв'язаними азбестовими волокнами. Це не стосується придбання та використання скріплених азбестоцементних листів, де вміст азбесту становить менше 20%;
- 9) Деструктивні методи рибальства та дрефтерний промисел у морському середовищі з використанням сіток довжиною понад 2,5 км;
- 10) Виробництво або діяльність, пов'язана зі шкідливими або експлуаторськими формами примусової праці / шкідливою дитячою працею;
- 11) Комерційні лісозаготівлі в тропічних вологих пралісах;
- 12) Виробництво або торгівля деревиною чи іншою продукцією лісозаготівельної діяльності, що не походить з лісів зі сталим лісокористуванням;
- 13) Виробництво, торгівля, зберігання або транспортування значних обсягів небезпечних хімічних речовин або використання небезпечних хімічних речовин у промислових масштабах. Небезпечні хімічні речовини включають бензин, керосин та інші нафтопродукти¹;
- 14) Інвестиції, які можуть бути пов'язані зі знищенням або значним погіршенням стану території, що знаходяться під особливою охороною (без належної компенсації відповідно до міжнародних стандартів);
- 15) Атомні електростанції (окрім заходів, що зменшують екологічну небезпеку існуючих активів) та шахти, основним джерелом видобутку яких є уран;

- 16) Пошуки, розвідка та видобуток вугілля; наземні транспортні засоби та пов'язана з ними інфраструктура, що в основному використовуються для видобутку вугілля; електростанції, теплоелектроцентралі та когенераційні установки, що в основному працюють на вугіллі, а також пов'язані з ними лінії електропередачі²;
- 17) Нетрадиційний пошук, розвідка та видобуток нафти з бітумінозних сланців, бітумінозних пісків або нафтових пісків;
- 18) В окремих секторах фінансові зобов'язання для конкретних нових проєктів будуть пов'язані з такими якісними умовами:
- 1) великі проєкти з будівництва гребель та ГЕС використовують рекомендації Всесвітньої комісії з гребель (WCD) як орієнтир³;
 - 2) у проєктах з нетрадиційного пошуку, розвідки та видобутку газу буде розкрито відповідно до міжнародних стандартів, що не очікується суттєвого зниження рівня підземних вод або їх забруднення, що вживаються заходи для захисту ресурсів (зокрема, води) та їх повторного використання, що використовується відповідна технологія для безпечного буріння, яка включає інтегровану обв'язку свердловини та випробування під тиском.

¹ Ці пункти будуть застосовуватися у разі інвестування в мікрофінансову діяльність.

² Інвестиції в електропередавальні мережі зі значною часткою генерації на основі вугілля будуть здійснюватися лише в країнах і регіонах з амбітною національною політикою або стратегією захисту клімату (NDC), або якщо інвестиції спрямовані на скорочення частки вугільної генерації у відповідній мережі. У країнах, що розвиваються, теплові станції та когенераційні установки (ТЕЦ), які в основному працюють на вугіллі, можуть співфінансуватися в окремих випадках на основі суворої оцінки, якщо вони роблять особливо вагомий внесок у сталий розвиток, зменшують основні екологічні загрози, і якщо очевидно, що немає більш дружньої до клімату альтернативи.

³ Греблі висотою не менше 15 метрів від фундаменту або греблі висотою від 5 до 15 метрів з об'ємом водосховища понад 3 мільйони кубічних метрів.